

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/26/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013202065
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013202065.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu L., bytom v V. proti žalovanému Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Ul. Kutuzovova č. 8, o určenie I. a II. pracovnej kategórie, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2014, č.k. 6S 277/2013-42, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 7. februára 2014, č.k. 6S 277/2013-42 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 7. februára 2014, č.k. 6S 277/2013-42, podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa zistil, že žalobca v petite žaloby, ktorá bola doručená krajskému súdu 22. januára 2013 sa domáhal, aby súd určil, že doba jeho štúdia 1. a 2. ročníka na Vojenskej strednej škole strojníckeho raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, pre účely dôchodkového zabezpečenia je I. pracovnou kategóriou. Krajský súd nepokladal predmet žaloby za určitý a jasný, pretože predmet nezodpovedal náležitostiam žaloby pre rozhodovanie v správnom súdnictve podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, najmä identifikáciu rozhodnutia správneho orgánu. Preto žalobcu vyzval na odstránenie vady podania s upozornením o možnosti zastavenia konania. Žalobca vady podania ani na konkrétnu a podrobnú výzvu súdu neodstránil.

Krajský súd dospel k záveru, že súd je rozsahom žaloby viazaný a nemôže obsah žaloby nahradiť ani doplniť, ani toto doplnenie žalobca si nemôže vyhradiť až na ústne pojednávanie vo veci (§ 250h ods. 1 OSP). Nebol splnený základný predpoklad pre postup súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP a z uvedeného dôvodu konanie podľa § 250d ods. 3 OSP zastavil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 246c OSP, pretože konanie vo veci bolo zastavené.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie. Namietal, že krajský súd mu vo výzve uložil nesplniteľnú podmienku, ktorá mu trvalo znemožnila prístup k súdnej ochrane. Vo svojom odôvodnení sa v podstate zameriaval len na tú okolnosť, že žalobca nepredložil a nepreukázal, aké rozhodnutia správneho orgánu napáda. Žalobca poukázal na žalobu, v ktorej tvrdil, že žalovaný doteraz nevydal žiadne rozhodnutia vo veci určenia, že doba jeho štúdia 1. a 2. ročníka na Vojenskej strednej škole strojníckeho raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane je I. pracovnou kategóriou, hoci tak mal urobiť v zákonom stanovenej forme v zmysle správneho poriadku. Zdôraznil, že do rozhodnutia o tejto skutočnosti nemôže uplatniť nárok na výpočet starobného dôchodku u Sociálnej poisťovne pre posúdenie skoršieho odchodu do starobného dôchodku. Podotkol, že Sociálna poisťovňa odmietla o tejto veci rozhodnúť s odôvodnením, že určenie pracovnej kategórie nepatrí do jej kompetencie, ale patrí do právomoci Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý patrí pod kuratelú Ministerstva obrany SR. Ani jeden z týchto orgánov doteraz oficiálne nerozhodol o tom, či jeho štúdium v 1. a v 2. ročníku na predmetnej vojenskej strednej škole má byť v jeho prospech posudzovaná ako I. pracovná kategória tak, ako bolo posúdené jeho štúdium v 3. a vo 4. ročníku na tej istej škole. Z uvedeného dôvodu napadol nesprávny úradný postup žalovaného, lebo nemohol zažalovať obyčajnú korešpondenciu so žalovaným. Podľa názoru žalobcu z charakteru veci ide o otázku správneho práva, avšak žiadny zo správnych orgánov o nej nechcel a dokonca ani nevie rozhodnúť, boli nečinní a nechránili jeho práva a oprávnené záujmy. Z toho dôvodu sa obrátil na kompetentný krajský súd, aby označil toto konanie žalovaného správneho orgánu za nezákonné a aby súd svojou autoritou donútil žalovaný správny orgán rozhodnúť. Žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 7 ods. 1 OSP v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 3 OSP iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu"). Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho

nečinnosť (ods. 3).

Podľa § 244 ods. 4 OSP súdy v správnom súdnictve rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej správy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy a o opatreniach na vynútenie plnenia svojich rozhodnutí postupom uvedeným v § 250b a 250u.

Podľa § 244 ods. 5 OSP súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Vo volebných veciach a vo veciach registrácie politických strán a politických hnutí konajú a rozhodujú súdy podľa ustanovení tejto časti v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi.

Podľa § 244 ods. 6 OSP primerane podľa ustanovení tejto časti konajú a rozhodujú súdy aj vtedy, ak to ustanoví osobitný predpis alebo ak preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy vyplýva z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

V ustanoveniach § 7 a § 244 OSP sú vymedzené právomoci súdov v rámci správneho súdnictva. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania ako ten, o koho práva v konaní ide.

V prejednávanej veci žalobca podal 22. novembra 2013 žalobu na Krajský súd v Bratislave. V úvode žaloby je uvedené, že dňa 18. októbra 2013 žalobca prevzal zamietavé oznámenie Ministerstva obrany SR čis.j.: SELUZ70-4/2013-OdSP z 15. októbra 2013 o nepriznaní I. pracovnej kategórie za štúdium 1. a 2. ročníka na vojenskej škole.

V petite žaloby sa žalobca domáhal, aby súd určil, že doba štúdia I. a II. ročníka žalobcu L. U. na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, je I. pracovnou kategóriou.

Krajský súd uznesením z 28. novembra 2013, č. k. 6S/277/2013-12, uložil žalobcovi povinnosť v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia, aby doplnil žalobu o tieto náležitosti :

- správne znenie konečného návrhu (ako navrhuje, aby súd rozhodol - návrh znenia výroku rozsudku, resp. zákonnosť ktorého rozhodnutia žalovaného má byť v súdnom konaní preskúmaná, číslo a deň vydania),
- čoho konkrétne sa domáha voči žalovanému, resp. ktoré časti napadnutého rozhodnutia považuje za nezákonné, a preto sa domáha ich súdneho prieskumu - ich riadne odôvodnenie.

Podaním doručením 20. decembra 2013 žalobca reagoval na uvedené uznesenie. Zmenil znenie petitu žaloby tak, že žiadal, aby krajský súd vyslovil, že postup žalovaného v súvislosti s nevydaním rozhodnutia o uznaní doby štúdia 1. a 2. ročníka žalobcu L. na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, za I. pracovnú kategóriu, je nezákonný. Ďalej žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť, aby považoval dobu štúdia 1. a 2. ročníka žalobcu L. na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, za I. pracovnú kategóriu.

Z obsahu žaloby ako aj z podania z 20. novembra 2013 je zrejmé, že žalobca neprejavil vôľu podať žalobu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle §§ 247 a nasl. OSP, keďže žalovaný ako správny orgán nevydal rozhodnutie vo veci, ktorej sa žalobca domáhal. Potom výzva krajského súdu formulovaná v uznesení z 28. novembra 2013, bola nesprávne zameraná práve na odstránenie vady žaloby smerujúcej na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené zastavenie konania v zmysle § 250d ods. 3 OSP ako následok neodstránenia vady podania o návrhu podľa piatej časti OSP bolo potrebné považovať za predčasné. Povinnosťou súdu v zmysle § 246c ods.1 v spojení s § 41 ods.2 O.s.p. je posudzovať podanie účastníka podľa jeho obsahu. Z návrhu žalobcu a jeho doplnenia vyplýva, že žalobca žiadal, aby žalovaný rozhodol o jeho žiadosti o uznaní doby štúdia 1. a 2. ročníka žalobcu na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, za I. pracovnú kategóriu, namietajúc nezákonnosť postupu žalovaného. Alternatívne žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť, aby považoval dobu štúdia 1. a 2. ročníka žalobcu L. na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej raketového vojska a delostrelectva v Martine v čase od 5. septembra 1968 do 1. augusta 1970 vrátane, za I. pracovnú kategóriu. Podanie žalobcu aj po jeho doplnení je nezrozumiteľné a nie je z neho úplne zrejmé, čoho sa vlastne svojim návrhom domáhal, pričom posudzujúc jeho podanie podľa obsahu, žalobca sa domáhal ochrany súdu pred postupom žalovaného vo veci jeho žiadosti o uznaní doby jeho štúdia, považujúc ho za nezákonný, v snahe vyvolať konanie žalovaného o uvedenej jeho žiadosti, v ktorom by žalovaný vydal rozhodnutie.

Podľa § 5 ods.1,2 OSP súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach.

Súdy povinnosť podľa odseku 1 nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom.

Vychádzajúc z uvedeného povinnosťou súdu prvého stupňa vo výzve na odstránenie väd podania bolo zamerať pozornosť na obsah návrhu žalobcu a poskytnúť mu poučenie v zmysle § 5 ods.1 OSP, keďže žalobca aj keď s právnickým vzdelaním, nie je zastúpený v konaní advokátom (§ 5 ods.2 OSP), ako má vady návrhu na začatie konania odstrániť.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a h) a s § 246c OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne vyzvať žalobcu, aby označil právny základ podaného návrhu na začatie konania v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Po objasnení predmetu konania krajský súd o ňom opätovne rozhodne a súčasne rozhodne o náhrade trov celého konania vrátane o náhrade trov odvolacieho konania v zmysle § 246c ods.1 v spojení s § 224 ods. 3 O.s.p..

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.